

ODBORNÁ SPÔSOBILOSŤ VODIČA NÁKLADNEJ DOPRAVY

Miloš Poliak¹

Vodiči medzinárodnej cestnej nákladnej dopravy v súčasnosti vykonávajú svoje povolanie nielen na území SR, ale podstatnú časť výkonu realizujú aj v ostatných členských štátoch EÚ. Vzhľadom na to, že nie vo všetkých členských krajinách výcvik vodičov bol na rovnakej úrovni a vysoký podiel vodičov neuplatňovalo ustanovenia sociálnej legislatívy EÚ upravujúcej maximálne časy vedenia vozidla a minimálne doby odpočinku vodiča, 15. júla 2003 Európsky parlament a Rada prijali Smernicu o základnej kvalifikácii a pravidelnom výcviku vodičov určitých cestných vozidiel nákladnej a osobnej dopravy. Smernica nie je priamo záväzná pre jednotlivých dopravcov členských krajín EÚ, avšak SR ako členská krajina EÚ je povinná smernicu zapracovať do národnej legislatívy. Pre dopravcov sú však ustanovenia národnej legislatívy záväzné.

NR SR na základe Smernice 2003/59/ES o základnej kvalifikácii a pravidelnom výcviku vodičov určitých cestných vozidiel nákladnej a osobnej dopravy prijala **zákon č. 280/2006 Z. z.** o povinnej základnej kvalifikácii a pravidelnom výcviku niektorých vodičov, podľa ktorého zmena **vo vzťahu k vodičom nákladnej dopravy nastane od 10. 9. 2009.**

Zákon č. 280/2006 Z. z. v zmysle smernice 2003/59/ES definuje **základnú kvalifikáciu**, ktorou sa rozumie úroveň vedomostí a praktických zručností potrebných na bezpečné vedenie autobusu alebo nákladného vozidla. Základnú kvalifikáciu je možné absolvovať buď formou riadnej základnej kvalifikácie alebo formou zrýchlenej základnej kvalifikácie, pričom Osvedčenie o riadnej alebo zrýchlenej základnej kvalifikácii sa vydáva na základe účasti na kurzoch a vykonaní skúšky pred skúšobnou komisiou zostavenou krajským úradom pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie.

Riadny kurz základnej kvalifikácie obsahuje výučbu teórie v rozsahu 280 hodín a 20 hodín praktického výcviku. Pre vodiča nákladnej dopravy sa riadny kurz vyžaduje v prípade, ak získa vodičské oprávnenie po 10. 9. 2009 a po dovŕšení veku 18 rokov vedie vozidlo skupiny C alebo skupiny C + E.

Zrýchlený kurz základnej kvalifikácie obsahuje výučbu teórie v rozsahu 140 hodín a 10 hodín praktického výcviku. Pre vodiča nákladnej dopravy sa zrýchlený kurz vyžaduje v prípade, ak získa vodičské oprávnenie po 10. 9. 2009 a:

- po dovŕšení veku 18 rokov vedie vozidlo skupiny C1+E alebo podskupiny C1,
- po dovŕšení veku 21 rokov vedie vozidlo skupiny C alebo skupiny C+E.

Cieľom zavedenia odbornej spôsobilosti vodiča je zvýšiť bezpečnosť cestnej premávky a bezpečnosť vodiča vrátane činnosti vykonávaných vodičom počas času státia vozidla. Pravidla odbornej spôsobilosti sa uplatňujú na všetkých vodičov bez ohľadu na to, či jazdia ako samostatne zárobkovo činné osoby (živnostníci) alebo platení zamestnanci. Aby si

¹ Ing. Miloš Poliak, PhD; Katedra cestnej a mestskej dopravy, Fakulta prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov, Žilinská univerzita v Žiline; Univerzitná 1; 010 26 Žilina; tel.: 041/513 3531; Milos.Poliak@fpedas.uniza.sk

vodič udržal svoju kvalifikáciu, vodiči sú povinní absolvovať okrem základnej kvalifikácie taktiež **pravidelný výcvik** týkajúci sa bezpečnostných pravidiel, ktoré sa musia dodržiavať pri jazde a počas státia vozidla, predvídania nebezpečenstva vo vzťahu k štýlu jazdy a brania ohľadu na ostatných účastníkov cestnej premávky.

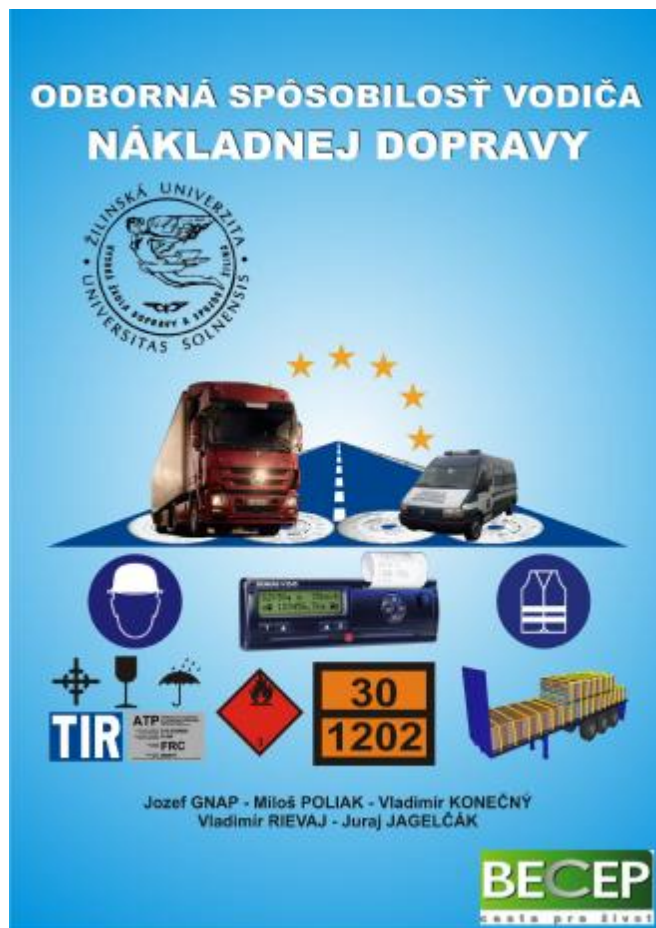
Pravidelným výcvikom sa rozumie aktualizácia úrovne vedomostí a praktických zručností potrebných na výkon povolania vodiča s dôrazom na bezpečnosť cestnej premávky a na racionalizáciu spotreby pohonných hmôt.

Pravidelný výcvik raz za 5 rokov, v rozsahu 35 hodín v sedemhodinových denných sústreďeniach, musí vodič nákladnej dopravy vykonať:

- do 5 rokov od dňa vydania osvedčenia o základnej kvalifikácii, ak je držiteľom osvedčenia o základnej kvalifikácie (získal vodičské oprávnenie po 10. 9. 2009),
- do 10. 9. 2014, ak vodičské oprávnenie získali pred 1. 9. 2006,
- do 5 rokov od dňa vydania vodičského oprávnenia, ktoré bolo vydané od 1. 9. 2006 do 10. 9. 2008.

Katedra cestnej a mestskej dopravy Žilinskej univerzity v Žiline pod vedením prof. Gnapa pripravila odbornú publikáciu Odborná spôsobilosť vodiča nákladnej dopravy, ktorá obsahuje najdôležitejšie témy základnej kvalifikácie a pravidelného výcviku vodiča nákladnej dopravy. Publikácia je zložená z dvoch častí:

- **I. časť – Konštrukcia a hlavné časti vozidla** – obsahuje témy konštrukcie a funkcie častí nákladných vozidiel, mazanie a protimrazová ochrana, pracovný postup počas odstraňovania a výmeny kolies, konštrukcia, vybavenie, správne používanie a starostlivosť o pneumatiky, typy, prevádzka, hlavné časti, spoje a používanie brzdového systému a jeho každodenná údržba, metódy lokalizácie príčin porúch vozidla, zručnosti ako opravovať menšie poruchy pomocou správneho technického vybavenia a preventívna údržba vozidiel a nevyhnutné prevádzkové opravy,
- **II. časť – Všeobecné vedomosti o doprave a administratívnych postupoch** – obsahuje témy dopravná geografia a používanie cestných máp, hospodárne využívanie vozidiel, opatrenia po dopravnej nehode a poistenie



vozidla, právne predpisy používané na príslušný druh prepravy tovarov, dokumenty potrebné pri vnútroštátnej a medzinárodnej preprave nákladov, poznanie technológií nakladania a vykladania tovaru a používanie nakladacieho a vykladacieho zariadenia a základné vedomosti o opatreniach pri manipulácii a preprave nebezpečných vecí.



Internetové noviny pre rozvoj
logistiky na Slovensku.
ISSN: 1336-5851